

Χατζ.: Σὲ κάνανε τόξο.

Καρ.: ὦ, ἔχω σπάσει; (Στὸ Χατζηαδάτη). Βοήθα, Χατζηαδάτη, ὅπως μπορεῖς.

Χατζ.: Κάτι θὰ σκαρφιστῶ· ἀλλὰ θὰ πρέπει νὰ ὀρκιστῇς ὅτι ποτὲ πιά δὲν θὰ σηκώνεις χέρι ἐπάνω μου.

Καρ.: Χατζηαδάτη ἀρνάκι μου, δὲ θὰ κάνω τίποτα ἐναντίον σου.

Χατζ.: "Αν εἶν' ἔτσι, θὰ προσπαθῶ νὰ ἱκετεύσω τὰ θερία. (Ἰκετεύει, αὐτὰ τεντώνουν τὸν Καραγκιόζη καὶ τὸν φέρνουν διπλά). Ἀδερφέ ἔλα, μὴ περπατᾷς ἐδῶ. (Πηγαίνουν σπίτι. Ὁ Καραγκιόζης παίρνει ἓνα τσεκούρι καὶ σκαρφαλώνει στὴ λεύκα).

Καρ.: Λοιπόν, Μπάλλι Καμπάκ, δὲν ἔχω ξύλα στὸ σπίτι, ἂς κόψω τὰ κλαριά σου. Θὰ τὰ πάω σπίτι. (Κόβει καὶ τραγουδᾷ).

Ἡ μιὰ λεύκα εἶναι ψηλότερη ἀπ' τὴν ἄλλη.

Στ' ἀμπέλι τὰ σταφύλια ὠριμάζουν.

Φίλε μου ματάκια μου,

χτύπα τὶς παλάμες τῶν χειρῶν σου, εἶμαι ἀνήσυχος πολὺ.

Στὴ λεύκα ἡ φωνὴ τοῦ γερανοῦ ἀντηχεῖ.

Ἡ φιλενάδα μου ἔχει ἓνα χαριτωμένο φέσι.

Εἶναι μεγάλη λύπη νὰ χωρίζεσαι ἓνα φίλο.

Χτύπα τὶς παλάμες τῶν χειρῶν σου.

Εἶμαι λυπημένος πολὺ.

(Ἀφοῦ ἔκοψε ἓνα κλαδί, ἀρχίζει νὰ κόβει αὐτό, πάνω στὸ ὅποιο κάθεται. Μπαίνει ὁ Χατζηαδάτης).

Χατζ.: Γιατί, ἀδερφέ, κόβεις τὸ κλαρὶ πὺν κάθεσαι; Θὰ πέσει στὴ στιγμή.

Καρ.: Ἐλα, προχώρα, θέλω νὰ πάω ξύλα σπίτι. (Κόβει τὸ κλαδί καὶ πέφτει κάτω). "Αν ὁ Χατζηαδάτης ἤξερε ὅτι θὰ πέσω, αὐτὸ σημαίνει ὅτι ξέρεи καὶ πότε θὰ πεθάνω. (Συναντᾷ δυὸ Ἀρναοῦτες πὺν ἔρχονται. Ὁ Καραγκιόζης κρύβει τὸ τσεκούρι στὸ χέρι του).

Ἀρναοῦτης: Ποὺς ἔκοψε τὴ λεύκα;

Καρ.: Δὲν ξέρω.

Ἀρν.: Ἐσὺ τὴν ἔκοψες, σκύλε!

Καρ.: Δὲν τὴν ἔκοψα ἐγώ. (Ξαφνικὰ οἱ Ἀρναοῦτες διακρίνουν τὸ τσεκούρι στὸ χέρι του).

Ἀρν.: Πιάστε τον. (Ἐπιτίθενται στὸν

Καραγκιόζη, τὸν πιάνουν, δένουν ἓνα σχοινὶ στὴ μύτη του, τὸν σέρνουν γύρω πρὸς ὅλες τὶς πλευρὰς λέγοντας: «Νὰ μάθεις ἄλλη φορὰ!... Νὰ μάθεις ἄλλη φορὰ!...». (Ὁ Καραγκιόζης κόβει τὸ σχοινὶ καὶ τὸ σκάει).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

1. Περντὲ γκαξελί· «τραγοῦδι τῆς αὐλαίας», λέγεται πρὶν ν' ἀρχίσει τὸ ἔργο.
2. Πιλάφ ξερντέ· πιλάφι μὲ σάλτσα ἀπὸ κρόκους.
3. Τάχα περντέ· μπερντέ ἀπὸ σανίδες.
4. Σουλοῦ κουλέ· ἓνα χωριό.
5. Μεντζίντια· μεγάλα ἀσπμμένα ἢ μικρὰ χουσα νομίσματα.
6. Γιάλα· καλοκαιρινὴ κατασκήνωση βοσκῶν.
7. Σέρες· ποταμὸς, τῆς Ρουμανίας τώρα.
- 7α. «Μπάλλι Καμπάκ», γλυκὸ κολοκύθι· ὁ Καρ. τὸ συγγέει μὲ τὸ «Κάνλι Καβάκ», ματωμένη λεύκα.
8. Τὸ «Μουσλοῦ» κύριο ὄνομα, ὁ Κ. τὸ κάνει «μουσλοῦκ», λεκάνη.

Μετάφρ. ἀπ' τ' ἀγγλικά

MARIA MIPANTA ΜΕΘΕΝΙΘ

ΜΝΗΜΗ

Τὴν ἐκλαμπρότητά σας, ἀφέντη, δουλικῶς προσκυνῶ καὶ τὴν τιμίαν σου δεξιὰν ἀσπάζομαι.

Ἐφές ἔλαβα ἓνα τιμημένον σου γράμμα μὲ ἓναν Ἀρτηνὸ διὰ τὸν στρατηγὸ καὶ ἀμέσως μὲ σουρτζή τὸ 'στείλα. Ἀφέντη, μάθε τί γίνεται στὸ Βραχώρι. Ὁ Γιαννάκης τοῦ καπετάνου ἐνίκησε, διὰ νὰ βγῇ ἔξω, διὰ νὰ δῶ ὅλη τὸν κόσμον μαζί μὲ τὸν χαματζή καὶ κείνοι ἔπιασαν τὸν κόσμον καὶ τοὺς ἔδεσαν καὶ γιόμισαν καὶ τὲς τζέπες τοὺς γρόσια καὶ ἦρθαν καὶ κάθονται μέσα καὶ τρῶν καὶ πίνουν, αὐτεῖνοι ἔξω καὶ ὁ Μήτζος Χαλκιώτης μέσα ἔαγοράζουν τοὺς χριστιανοὺς ὡς σκλάβους.

Ἀφέντη, ἐπρόσταξες διὰ νὰ μοῦ δώκουν βρώμη καὶ καλαμπόκι· αὐτεῖνοι γελοῦν μετ' ἐμένα ὅμως λάβε τὸ γράμμα σου, ἀφέντη μου, πίσω καὶ νοικοκύρης εἶσαι.

Ὅρισμός σου καὶ νὰ ἔχω τὴν τιμημένην σου ἀπόκρισι πῶς νὰ κυβερνηθῶ.

Οἱ σουρτζήδες τοὺς κρατῶ μὲ χίλια ψέματα· τ' ἄλογα νηστικὰ δὲν δουλεύουν. Οἱ σουρτζήδες νησικοὶ δὲν δουλεύουν.

Σκλάβος σου
Σταμούλης

(Ἐπιστολὴ Ἀνδρέα Σταμούλη στὸν Ἀλέξ. Μαυροκορδάτο)